

# Finansklagenemnda Skade

## Avgjørelse FinKN 2021-1159

6.12.2021

Protector Forsikring ASA

Næringsliv

Traktor – maskinskade – redningsomkostninger – fal. §§ 6-4, jf. § 4-10.

Den 24.10.20 oppstod det skader på en traktor i forbindelse med at fører mistet kontroll over kjøretøyet. I skaderapporten som ble innhentet etter hendelsen, fremgikk det at det ikke var ytre skader på traktoren, men at clutchen var kjørt hardt, og som følge av det gått i oppløsning. Det forelå skader på clutch og andre indre komponenter i drivverket. Ifølge rapporten oppstod skadene på girkassen som følge av at sjåføren hadde bomgiret/giret ned. Skaden på traktoren ble meldt til selskapet, som avslo dekning fordi sikrede ikke hadde tegnet maskinskadedekning. Nemnda kom til at skadene på traktoren var dekningsmessige som redningsomkostninger.

---

### Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for maskinskade under kaskoforsikring.

Sikrede har kaskoforsikring for vognskade med følgende vilkår inntatt i pkt. 1.2.2:

vognskade ved sammenstøt, utforkjøring, velting og annen tilfeldig og plutselig ytre påvirkning.

En av sikredes traktorer/arbeidsmaskiner ble 24.10.20 skadet da fører mistet kontrollen over kjøretøyet. Traktoren ble levert til et verksted etter hendelsen, som konkluderte med at det ville koste kr 284 213 å utbedre skaden.

Skaden ble deretter meldt til selskapet. Sikrede hadde følgende forklaring om skaden og skadeårsaken:

... under transporten kjørte han utfor en bakke og mistet kontrollen over traktoren, sjåføren fikk etter hvert kontroll på kjøretøyet uten at det ble en alvorligere hendelse ut av det. Utforkjøringen gjorde dessverre skade på utstyret, og traktoren ble dermed sendt til forhandlerens verksted.

(...)

Det som skjedde ifølge sjåføren var at han kjørte utfor en helling og mistet kontrollen. Helt nøyaktig hva som skjedde under utforkjøringen kan ikke sjåføren redegjøre for, da det skjedde veldig fort, men takket være snarrådighet klarte han å få traktoren under kontroll ved å gire ned og bremse før sammenstøt.

Selskapet innhentet en egen skaderapport 24.2.21. På bakgrunn av deleoversikt og bilder mottatt fra verkstedet, konkluderte selskapets fagkyndig slik:

Vi har mottatt deleoversikt og bilder av (verkstedet).

Bildene er gjennomgått av bilteknisk kyndige. Det bekreftes at det er skader på trykkplate, utløserlager, sjaltemekanismen, differensialen (solhjul og planethjul) og lamellplate til driv. Det er også antydning til misfarging på utløserlageret og mye støv etter clutchbelegg.

Det kan med utgangspunkt i bildene konstateres at clutchen er kjørt hardt og gått i oppløsning. Dette begrunnes med misfarging i utløserlager og all støvet i clutch-huset. Sjaltearmen er knekt, og kommer av bom-giring eller hard bruk. De andre skadene synes å være følgeskader etter førstnevnte.

Det er ingen synlige ytre skader på girkassen eller maskinen for øvrig.

Selv om bomgiringen skjedde mens maskinen gled, er det fortsatt ingen ytre skade som vil være det essensielle for å få skadene dekket på kasko. Ergo er det ingen sammenstøt og heller ikke ytre påvirkning som har forårsaket noen skader i dette tilfellet, men sjåføren har bomgiret/giret ned som har skadet girkassen. Kunden må ha maskinskade dekning for at dette skal være dekningsmessig.

Kaskoforsikringen dekker iht. vilkår P603 pkt. 1.2.2 "omfatter kasko skade ved sammenstøt, utforkjøring, velting og annen tilfeldig og plutselig ytre påvirkning". I dette tilfellet så er det ikke en ytre hendelse som har forårsaket skaden, men hard/uvøren bruk av sjåføren og ansees som brukerfeil.

Selskapet avsto krav om dekning med henvisning til at bomgiring ikke er en ytre påvirkning.

**Sikrede** krever dekning for maskinskaden og anfører at skaden er omfattet av kaskoforsikringen.

**Selskapet** avviser ansvar og anfører at feilgiring/bomgiring ikke er en ytre påvirkning og derfor ikke en kaskoskade. Skaden på maskinen har oppstått ved feilgiring ved forsøk på å få kontroll over maskinen etter at denne mistet veigrepet. Maskinen er ikke påført ytre skade som følge av hendelsen, men er påført skader på clutch og andre indre komponenter i drivverket. Tilfellet rammes ikke av vilkårspkt. 1.2.2, da skadene ikke skyldes feil påvirkning, men feil bruk av maskinen.

### **Finansklagenemnda Skades begrunnelse**

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på traktor, herunder om skaden kan dekkes som redningsomkostninger etter fal. § 6-4, jf. § 4-10.

Nemnda tar ikke stilling til om skaden er dekket av forsikringens dekningsfelt fordi den mener selskapet uansett er ansvarlig etter reglene om redningsomkostninger, jf. fal. § 4-10 første ledd og § 6-4 første ledd. Fal. § 6-4 første ledd første punktum lyder slik:

Selskapet svarer for skade, ansvar, utgifter og annet tap som sikrede er påført under forhold som nevnt i § 4-10, når hensikten med tiltakene var å avverge eller begrense tap som faller inn under forsikringen, og tiltakene hadde en ekstraordinær karakter og måtte anses som forsvarlige.

Ifølge bestemmelsen svarer selskapet bl.a. for skade som sikrede er påført under forhold som nevnt i § 4-10, som sier at sikrede skal gjøre det som med rimelighet kan ventes av ham eller henne for å avverge eller begrense tapet dersom det er "overhengende fare for at et forsikringstilfelle vil inntreffe, eller et forsikringstilfelle er inntruffet".

Det første spørsmålet blir derfor om det var en "overhengende fare" for at et forsikringstilfelle ville inntruffet dersom sikrede ikke hadde "bomgiret" og fått kontroll over traktoren som hadde mistet veigrepet i bakken. For at kravet til "overhengende fare" skal være oppfylt, kreves at faren er nærliggende, og at det er stor sannsynlighet for at et forsikringstilfelle vil inntreffe om ikke særskilte tiltak settes i verk jf. Bull "Forsikringsrett", 2008 side 477.

Slik sikrede har redegjort for hendelsesforløpet, var det fare for ytterligere skade hvis ikke fører hadde reagert slik han gjorde. Den fremlagte skaderapporten sier videre at "bomgiringen skjedde mens maskinen gled". Maskinen gled i en bratt helling, og nemnda mener man her må legge til grunn at det var risiko for omfattende ytre skader som følge av utforkjøring, som er omfattet av forsikringen.

Det er også klart at sikredes hensikt var å hindre eller begrense tap. Spørsmålet er da om redningstiltaket hadde en "ekstraordinær karakter". NOU 1987:24 s. 117 har følgende omtale av begrepet:

Tiltaket må ha en *ekstraordinær karakter* for å kunne gi grunnlag for erstatning. Skade på bil som følge av bremsing på glatt veibane for å unngå sammenstøt med annen bil eller fotgjenger, kan neppe noen gang kreves erstattet under trafikkforsikringen som redningsforanstaltning. Bremsing er nemlig et ordinært, skadeforebyggende ledd i bilkjøring. Men hvis faren har "fortettet seg" gjennom en akutt bremsesvikt, kan

skade på bilen ved at den settes i lavgear under høy hastighet eller bevisst kjøres i grøften for å unngå påkjørsel, etter omstendighetene kreves dekket under trafikkforsikringen som redningsforanstaltning

Med en slik tolkning blir det nær sammenheng mellom farekravet og tiltakskravet: Jo mer akutt faren er, jo mer ekstraordinært vil normalt tiltaket være. I tillegg tilsier forarbeidene at "ekstraordinær" må sees i forhold til den aktuelle aktiviteten: "Bremsing er nemlig et ordinært, skadeforebyggende ledd i bilkjøring". I så fall får kriteriet også en mer selvstendig karakter, jf. her Bull, Forsikringsrett s. 480:

I en rekke situasjoner får likevel kravet om at tiltakene må ha en ekstraordinær karakter selvstendig betydning. Må de foretatte tiltakene oppfattes som normale og adekvate foranstaltninger i den faresituasjonen man står overfor, og selve faresituasjonen må oppfattes som ikke uvanlig i forhold til den forsikrede virksomheten, vil selskapet som hovedregel ikke svare.

Denne forståelsen er lagt til grunn i LB-2008-114503 og FinKN 2020-473. Det følger av dette at bremsing i en faresituasjon ikke vil være ekstraordinært, men at andre forholdsregler for å stanse maskinen kan være det. Nemnda mener bomgiring og/eller hard kjøring på clutch i den aktuelle situasjonen må regnes som ekstraordinært, jf. også FinKN 2011-433, hvor nemnda kom til at selskapet var ansvarlig for skade på traktorclutch fordi det måtte regnes som ekstraordinært å bruke clutchen for å unngå at traktoren skal skli.

Avgjørelsen er enstemmig.

#### **Finansklagenemnda Skades konklusjon**

Sikrede gis medhold.

*Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant).*